3e Bestuursrapportage 2023

Gemeente Etten-Leur

1. Inleiding

In deze derde bestuursrapportage blikken we terug op de afgelopen zomermaanden. Dit kwartaal kende politiek gezien een roerige start met de val van het kabinet op 7 juli 2023. Een demissionair kabinet kan gevolgen hebben voor de besluitvorming en voortgang van nieuwe wetgeving en beleid. Terwijl er nu juist hervormingen nodig zijn. De Participatiewet in Balans is in voorbereiding, besluitvorming over de energietoeslag heeft op zich laten wachten[1] en er ligt een belangrijk rapport[2] van de Commissie sociaal minimum betreffende het structureel borgen van bestaanszekerheid. Dit alles vraagt om een voortvarende vorming van een nieuw kabinet en verdere besluitvorming na de verkiezingen in november 2023.

Prinsjesdag 2023

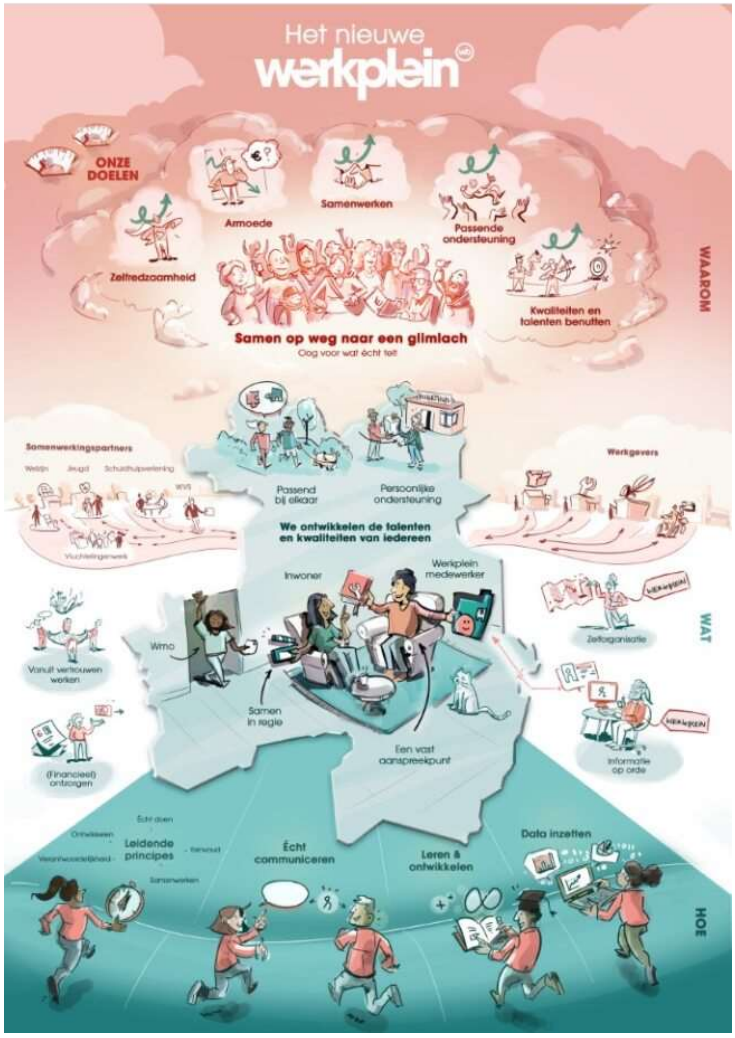
Afgelopen Prinsjesdag bleek bestaanszekerheid andermaal een heel belangrijk thema. De rode draad in de troonrede was de bestaanszekerheid in Nederland. Het (demissionaire) kabinet is van plan om het komende jaar € 2 miljard te investeren in maatregelen die ervoor zorgen dan iedereen kan meekomen in de samenleving en om te voorkomen dat de armoede stijgt. Het kabinet wil door de verhoging van de huurtoeslag, kindgebonden budget, arbeidskorting en het minimumloon (in 2024), voortzetten van het Tijdelijk Noodfonds Energie en de afbouw van de dubbele heffingskorting in bijstand, ANW, AIO te bevriezen de koopkracht vergroten.

Bestaanszekerheid

Deze beleidskaders raken allemaal direct de bestaanszekerheid van onze inwoners en dus de dienstverlening van het Werkplein. Met het nieuwe Werkplein hebben we op organisatorisch en uitvoerend vlak inmiddels stappen gezet. We werken vanuit vertrouwen, in de werkgebieden dicht bij de inwoners waarbij we de samenwerking binnen het sociaal domein opzoeken. We streven naar maatwerk voor onze inwoners waarbij uitstroom naar betaald werk of participatie lang niet altijd de eerste prioriteit heeft. Inwoners hebben vaak met complexe problemen te maken op verschillende terreinen die eerst aangepakt moeten worden voordat eraan werk of participatie gedacht kan worden. Dit is ook ontwikkeling voor deze persoon. En een niet te onderschatten onderdeel om uiteindelijk stappen te zetten naar een stabiel leven. Tegelijkertijd zien we vanuit het Rijk nog steeds de perverse financieringsprikkel voor het bijstandsbudget gebaseerd op uitkeringsaantallen.

[1] Op 3 oktober 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Eenmalige Energietoeslag 2023.
[2] Rapport Commissie sociaal minimum, 'Een zeker bestaan, Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum', juni 2023.

Ontwikkelingen Werkplein

De ontwikkelingen bij het Werkplein zijn ook tijdens de zomermaanden doorgegaan. De voorbereidingen op de implementatie van het nieuwe poortproces lopen volop zodat we hier in november mee kunnen starten. Leerplein Online is gelanceerd, we leren van data, en de trainingen écht communiceren zijn begonnen. @Marloes: QR-code/filmpje praatplaat

Om ons werk zorgvuldig te doen, met de menselijke maat in ons achterhoofd, werken we volgens onze leidende principes. Deze vatten onze overtuigingen samen. Het gaat bij het Werkplein niet om de processen, maar onze principes staan voorop. De leidende principes zijn simpele en concrete vuistregels die richting geven aan ons dagelijks handelen en die ons helpen het goede te doen.

1. Samenwerken is de basis
2. We houden het helder en simpel
3. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen
4. Talenten en kwaliteiten worden optimaal ontwikkeld
5. Iedereen is verantwoordelijk (voor een gedeelte) van de route

Naast de leidende principes is écht communiceren één van de pijlers van het Werkplein. Dé manier van communiceren bij het Werkplein is écht communiceren.

Op 1 september is het Leerplein gelanceerd. Het Leerplein faciliteert de medewerkers van het Werkplein met de ontwikkelwensen. Het kan hierbij gaan om persoonlijke ontwikkeling, teamontwikkeling, vakinhoudelijke kennis of een vaardighedentraining. Er is een breed leeraanbod, zowel intern als extern. @Marloes: QR-code/filmpje 'Leerplein beleid'

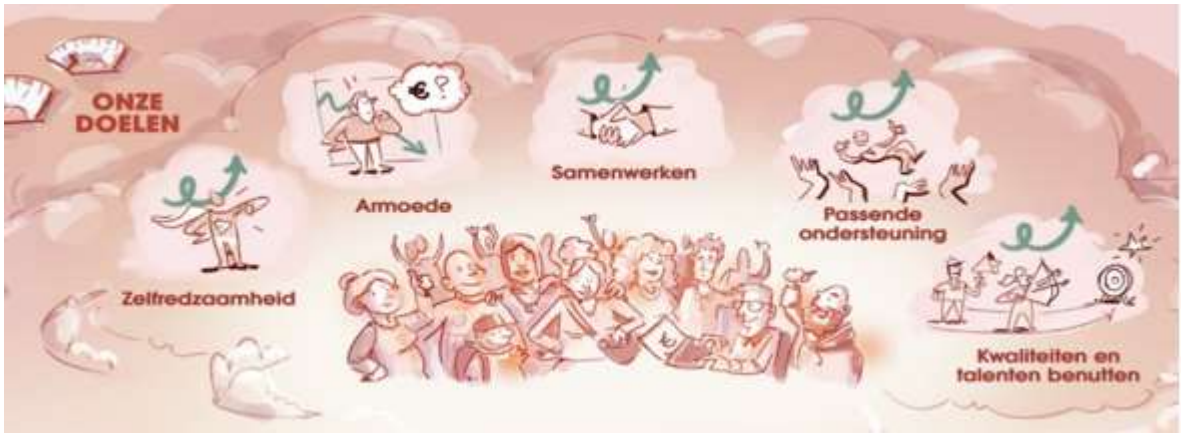
Om ook echt praktische uitvoering aan de leidende principes te kunnen geven hebben we workshops 'écht communiceren' voor alle Werkpleincollega's ontwikkeld. Het 'écht communiceren' bepaalt in grote mate de Werkpleincultuur. En dat is weer van groot belang om onze inwoners op een passende manier te ondersteunen en stimuleren in hun ontwikkeling.

Ook in het derde kwartaal zien we een verdere stijging van het bijstandsbestand. In de vorige bestuursrapportage (en de notitie 'Zoektocht naar een evenwichtige uitvoering van de P-wet') hebben we hier uitgebreid bij stil gestaan. Inmiddels wordt hard gewerkt aan de opzet en verdere uitwerking van een aantal tijdelijke projecten om extra inwoners te laten ontwikkelen.

2. Bestuurlijke opdracht

Het Werkplein en gemeenten hebben gezamenlijk een visie ontwikkeld:

"Wij vertrouwen in de talenten en kwaliteiten van onze inwoners. Daarom stimuleren wij iedereen om deze te ontwikkelen, met als doel werk, en als dat (nog) niet lukt, wel meedoen in de samenleving. Dat doen we samen met de inwoner, collega's en partners op basis van maatwerk."

Deze visie is vertaald naar vijf strategische doelstellingen voor de periode 2022-2024:

1. Meer inwoners zijn zelfredzaam
2. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning
3. Minder inwoners leven in armoede
4. We werken meer samen in het sociaal domein

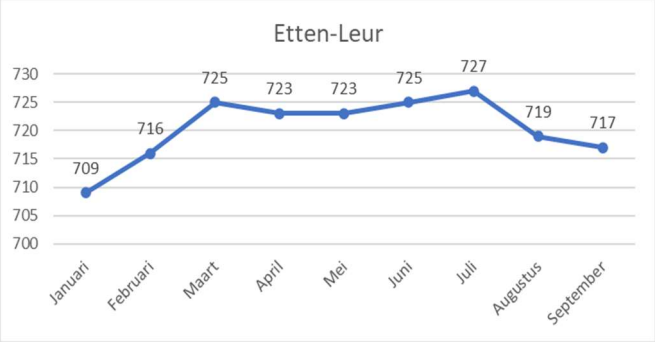
5. Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners

Hieraan zijn indicatoren en inspanningen voor gemeenten en Werkplein gekoppeld. In deze rapportage komen de doelstellingen terug met een toelichting op de resultaten.

3. Bestandsontwikkeling

In de onderstaande grafiek is de bestandsontwikkeling weergegeven ten opzichte van december 2022. Hierbij zien we dat we nog steeds afwijken ten opzichte van het landelijk gemiddelde en sociale diensten van vergelijkbare grootte. In de gemeente Etten-Leur zien we een daling van het aantal uitkering ten opzichte van kwartaal twee. Over het hele jaar is er nog sprake van een stijging. Een groot deel van deze stijging is te verklaring door het aantal statushouders.

4. Strategische doelstellingen

4.1 Meer inwoners zijn zelfredzaam

We willen dat onze inwoners een stabiele leefsituatie hebben waarin ze zelfredzaam zijn. Als het nog niet zover is dan doen we er alles aan om samen met de inwoner te bepalen wat nodig is om zover te komen. Voor de ene inwoner betekent dit een traject naar (parttime)werk voor de ander het aan de slag gaan met een zorgvraag. Om meer inzicht en overzicht in trajecten en samenwerkingspartners te krijgen werken we met de landelijke tool EVA (instrumentengids).

Wat betreft het aantal aanvragen levensonderhoud zien we dat er op De6 niveau in juli minder aanvragen zijn geweest. In augustus zien daarentegen weer een stuk meer aanvragen. Al met al wijkt het niet sterk af ten opzichte van vorig jaar. In de gemeente Etten-Leur valt het lagere aantal aanvragen ten opzichte van september vorig jaar op.

	D6			Etten-Leur		
	Jul	**Aug**	**Sep**	**Jul**	**Aug**	**Sep**
2022	94	66	76	13	14	20
2023	81	83	77	15	15	12

Aantal aanvragen levensonderhoud ten opzichte van 2022

4.2 Meer inwoners krijgen passende ondersteuning

Beschut werk

Beschut werk	**(Rijks)taakstelling t/m 2023**	**Totaal plaatsingen op basis van 31 uur t/m september 2023**	**Plaatsingen in kwartaal 3 2023 (aantallen inwoners)**	**Plaatsingen t/m september 2023 (aantallen inwoners)**
Etten-Leur	21	28,05	2	33
Halderberge	18	11,87	1	14
Moerdijk	16	13,16	0	13
Roosendaal	62	65,55	4	72
Rucphen	22	12,87	0	13
Zundert	7	8,71	0	9
D6	**146**	**140,21**	**7**	**154**

Tabel beschut werk: De Rijks Taakstelling rekent met 31 uur per plek. Als alle plaatsingen beschut werk in uren worden bekeken dan zijn er 133 plaatsingen gedaan (kolom 2). De kolommen 3 en 4 geven weer hoeveel inwoners er geplaatst zijn. Inwoners werken niet precies 31 uur in een beschutte werkplek waardoor het aantal plaatsingen op basis van uren niet overeenkomt met het aantal inwoners dat geplaatst is.

De taakstelling die gemeenten jaarlijks krijgen voor de aantallen beschut werken betreft het minimaal te realiseren aantal plekken. Tot op heden is de financiering hier ook op gebaseerd. Binnen het Hart van West-Brabant hebben we de afspraak dat inwoners met een beschut werken indicatie geplaatst worden. Door de intensieve samenwerking met WVS en de grote inzet van ontwikkeltrajecten is steeds beter inzichtelijk wat een inwoner nodig heeft. Een deel van de inwoners is gebaat bij beschut werk. In het 4e kwartaal zullen we de aantallen vanuit het Rijk overschrijden.

Ontwikkeltrajecten

De inzet van ontwikkeltrajecten heeft dit jaar een enorme boost gekregen. In de zomer zagen we wat minder aanmeldingen maar inmiddels zijn de aantallen weer hoger dan begin van het jaar werd verwacht. In 2022 zijn 58 inwoners gestart met een leerwerktraject of in de proeftuinen. Sinds de doorontwikkeling van de ontwikkeltrajecten zijn tot en met het derde kwartaal 2023 201 inwoners in een ontwikkeltraject gestart. De samenwerking binnen de keten krijgt steeds structurelere vormen waardoor medewerkers elkaar beter weten te vinden en intensiever samenwerken. Hierdoor kunnen we onze inwoners nog beter passende ondersteuning bieden.

Van deze 259 inwoners zijn er op 30 september 2023 nog 103 in traject. 156 inwoners zijn inmiddels uitgestroomd. Ongeveer een derde van deze groep is uitgestroomd naar werk (zowel regulier werk als beschut werk en met indicatie banenafspraak) óf een ander extern traject (bijvoorbeeld Kringloper, Harde Leerschool). Bij twee derde van de inwoners die zijn uitgestroomd uit een ontwikkeltraject is meer nodig om uiteindelijk de stap naar werk of participatie te maken. Dit kan aan de voorkant zijn (bijvoorbeeld financiële hulp of bijvoorbeeld psychische ondersteuning) of in het vervolgtraject.

Inburgering

Vanaf 1 januari 2022 is het Werkplein verantwoordelijk voor de nieuwe Wet Inburgering. Het team Inburgering stelt een Plan Inburgering en Participatie (PIP) op met de inwoner. Aan de hand van leerbaarheidstoets wordt bepaald welke leerroute (niveau inburgering) de inwoner gaat volgen. De eerste statushouders onder de nieuwe Wet Inburgering zijn in de loop van 2022 ingestroomd.

Gemeente	Totaal	Statushouder	Gezinsmigrant	Onbekend

Etten-Leur	49	29	20	1
Halderberge	34	28	6	0
Moerdijk	41	29	12	0
Roosendaal	72	29	42	1
Rucphen	20	14	6	0
Zundert	20	14	4	1
Totaal	**229**	**137**	**90**	**2**

Tabel: Totaal aantal statushouders en gezinsmigranten in de periode 1 januari 2023 tot 1 oktober 2023

Gemeente	Totaal	Statushouder	Gezinsmigrant	% tov totaal 2023
Etten-Leur	12	7	5	35%
Halderberge	18	16	2	25%
Moerdijk	13	6	7	32%
Roosendaal	30	7	23	61%
Rucphen	10	5	5	50%
Zundert	3	2	1	15%
Totaal	**86**	**43**	**43**	**38%**

Tabel: Totaal aantal statushouders en gezinsmigranten in de periode 1 juli 2023 tot 1 oktober 2023 (Q3)

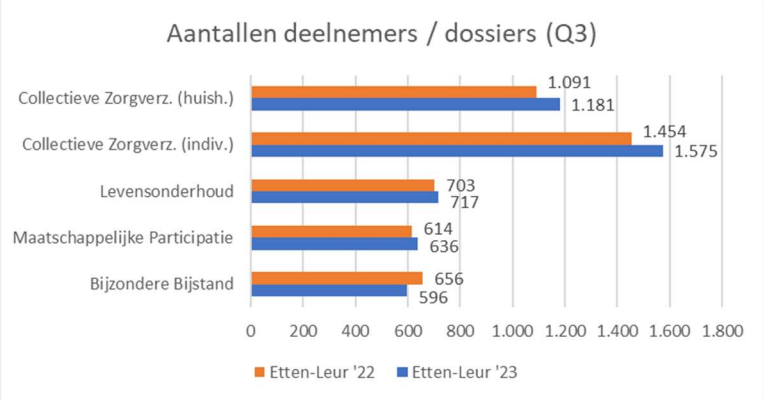
Team Inburgering heeft lange tijd te maken (gehad) met onderbezetting en tijdelijke uitval van medewerkers. Inmiddels zijn een aantal nieuwe regiehouders gestart en is het team uitgebreid. De regiehouders hebben meer structuur en een eenduidige werkwijze en aanpak ontwikkeld en eigen gemaakt. Dit heeft een positieve invloed op het hele team, de werkzaamheden en overzicht in aantallen en workload. Inmiddels zijn 436 statushouders (totaal aantal vanaf 2022) en gezinsmigranten opgepakt door de regiehouders. Tot en met het derde kwartaal 2023 zijn 229 statushouders en gezinsmigranten gezien, gesproken en verder ontwikkeld richting leerroutes. Zowel statushouders als gezinsmigranten krijgen een brede intake en leerbaarheidstoets. De vervolgroute naar een taalschool verschilt van elkaar. Gezinsmigranten regelen en financieren dit onderdeel zelf.

Dit jaar is vanuit het Werkplein de MAP-training (Module Arbeidsparticipatie) ontwikkeld. Deze nieuwe training is een verplicht onderdeel van de nieuwe Wet Inburgering. Het doel van de MAP is om inburgeringsplichtigen tijdens hun leerroute kennis te laten maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlands arbeidsmarkt. In 10 dagdelen gaan statushouders en Werkpleintrainers aan de slag met o.a. beroepenoriëntatie, competenties, werkcultuur, netwerk etc. Dit sluiten zij af met een pitch aan werkgevers, bemiddelaars Werkplein en vrijwilligersorganisaties. Op deze manier kunnen contacten gelegd worden voor de aansluitende (arbeids)participatie naast hun inburgering. Afgelopen kwartaal is een eerste pilot groep (van oude-wetters) met de MAP gestart. In het vervolg wordt de MAP ingezet voor statushouders onder de nieuwe Wet Inburgering.

De verwachting is dat de instroom van het aantal statushouders nog flink zal toenemen. Dit is echter sterk afhankelijk van het al dan niet vervullen van de huisvestingstaakstelling door gemeenten. De zes gemeenten hebben tot 1 januari 2024 nog een taakstelling van zo'n 320 statushouders.

4.3 Minder inwoners leven in armoede

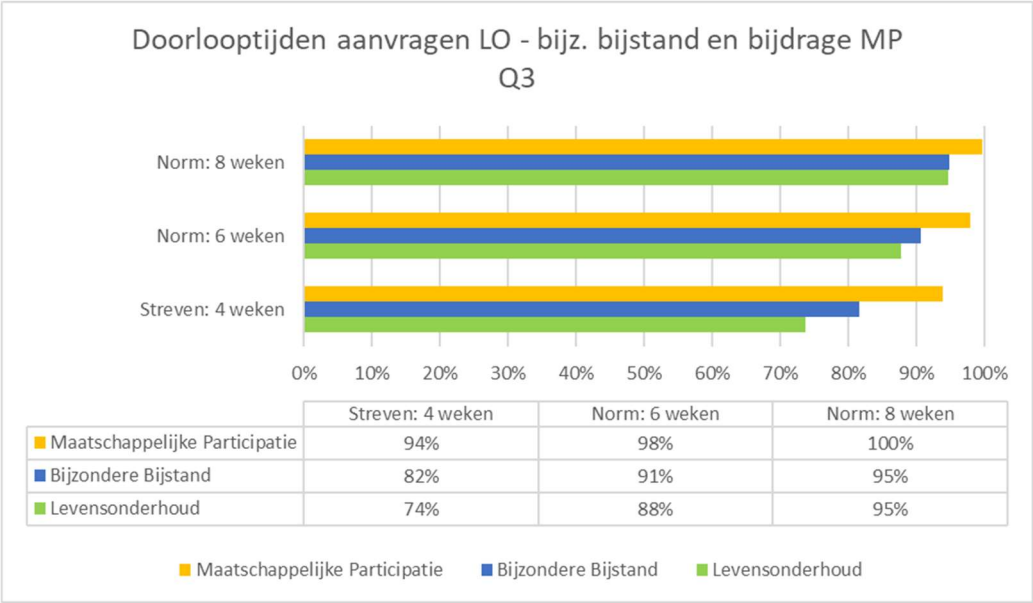
Het aantal uitkeringsdossiers per 1 oktober 2023 en het gebruik van de minimaregelingen voor de gemeente Etten-Leur is opgenomen in bijgaande tabel. Ten opzichte van het derde kwartaal vorig jaar zien we een stijging in het aantal deelnemers aan de Collectieve Zorgverzekering en de maatschappelijke participatie. De toename van de Collectieve Zorgverzekering is toe te schrijven aan het aanschrijven van de doelgroep energietoeslag. Hierdoor wordt de drempel om gebruik te maken van de zorg wellicht lager voor inwoners. Het gebruik van de bijzondere bijstand neemt in deelnemers juist iets af.

Aantal deelnemers per regeling derde kwartaal 2023

Mate van behalen doorlooptijden

Inwoners ontvangen tijdig en rechtmatig uitkeringen en/of inkomensondersteunende maatregelen. De onderstaande tabel geeft de doorlooptijden binnen het werkplein weer. De belangrijkste conclusie is dat tussen de 95% en 100% binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. Het komt voor dat het langer dan acht weken duurt om een aanvraag af te handelen. In dat geval zijn er aanvullende stukken opgevraagd.

	Streven: 4 weken	Norm: 6 weken	Norm: 8 weken
Maatschappelijke Participatie	94%	98%	100%
Bijzondere Bijstand	82%	91%	95%
Levensonderhoud	74%	88%	95%

Doorlooptijden derde kwartaal 2023

Energietoeslag 2022 en 2023

Hieronder staan alle verstrekte energietoeslagen tot en met september 2023. De energietoeslag 2022 kon ook nog deels in 2023 worden aangevraagd. Het deel dat in 2022 is verstrekt, wordt hieronder weergegeven. Daarnaast is er een begin gemaakt met de energietoeslag 2023. Inwoners konden hier een voorschot op aanvragen. Het tweede deel wordt in het laatste kwartaal van 2023 betaald.

Verstrekte Energietoeslagen t/m Q3	**Etten-Leur**	**Halderberge**	**Moerdijk**	**Roosendaal**	**Rucphen**	**Zundert**
Energietoeslag 2022	85	63	63	198	34	47
Energietoeslag 2022 > 120%	30		11	30		
Energietoeslag schuldsanering	8	13	4	15	1	4
Energietoeslag 2023	1.835	1.172	1.298	3.902	988	714
Energietoeslag 2023 > 120%	109		75	147		
Energietoeslag schuldsanering '23	1	15	14	3	0	1
Totaal	**2.068**	**1.248**	**1.465**	**4.295**	**1.023**	**765**

Verstrekte energietoeslagen tot en met het derde kwartaal 2023

4.4 We werken meer samen in het sociaal domein

De lokale samenwerking binnen het sociaal domein vraagt continue aandacht. Dit geldt zowel voor gemeenten als het Werkplein.

Op het gebied van ontwikkelgerichte versus arbeidsmatige dagbesteding zijn in september een aantal bijeenkomsten georganiseerd voor professionals op het terrein van de Wmo, Participatiewet en UWV. Hierbij werd door Werkplein, gemeente en UWV een toelichting

gegeven op de overlap tussen de verschillende doelgroepen en de inzet die daar vanuit de verschillende organisatie op is.

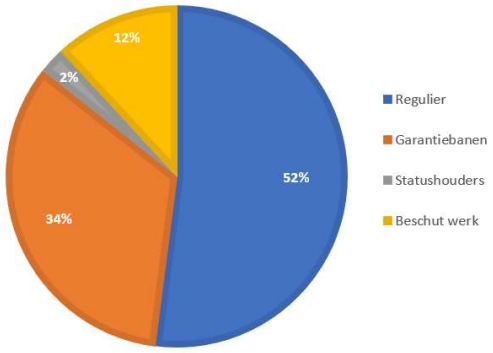
4.5 Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners

Werkpunt

Het aantal plaatsingen naar betaald werk blijven ook in het derde kwartaal van 2023 achter ten opzichte van de vooraf gestelde ambitie. In het derde kwartaal zijn 91 inwoners geplaatst. Dit is net wat lager dan de 98 plaatsingen in dezelfde periode vorige jaar. Het lagere aantal plaatsingen zit vooral in de doelgroep. Het overgrote deel van de inwoners kan niet (direct) naar werk bemiddeld worden. Team Werkpunt werkt sinds begin dit jaar met de nieuwe applicatie ‘Salesforce’. Hiermee hebben bemiddelaars meer inzicht in de caseload en de ontwikkeling van inwoners.

WSP	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Totaal
2022	41	53	40	57	81	49	41	25	32	419
2023	35	19	27	29	23	20	32	31	28	244

Tabel WSP: Totaal aantal plaatsingen per maand (inclusief regulier, garantiebanen en beschut werk)

Cirkeldiagram: Percentage plaatsingen per doelgroep tot en met Q3 2023

Door de veranderde doelgroep is ook de focus bij team Werkpunt aan het verschuiven. Binnen team Werkpunt zijn verschillende disciplines samengebracht. Werkpunt bestaat uit vrijwilligerswerk, werkgeversservicepunt (WSP), Inburgering en Banenafspraak en Beschut Werk. Daarnaast is er veel aandacht voor de samenwerking tussen team Ontwikkeling en Werkpunt. Inwoners worden intensief gesproken en actief overgedragen naar team bemiddeling en gezamenlijk opgepakt.

Vrijwilligerswerk

Door de inzet van vrijwilligerswerk komen inwoners in beweging. In de huidige tijd zien we dat ook inwoners die nu het dichtst bij de arbeidsmarkt staan een veel langere periode nodig hebben om uit te stromen naar betaald werk. Ook voor deze groep biedt vrijwilligerswerk soms een opstap naar werk. Het zet inwoners in beweging. Dit jaar zijn er al 88 inwoners gestart met vrijwilligerswerk om zich verder te ontwikkelen. Daarnaast ontstaan lokaal mooie samenwerkingen.

WSP

Vanuit het Werkgeversservicepunt wordt actief ingezet op de stappen naar betaald werk. Voor iedere inwoner zijn hier andere ontwikkelstappen nodig. Het vraagt een grote inzet van Werkplein, werkgevers en inwoners om überhaupt op termijn de stap naar werk te kunnen zetten. Om dit te realiseren zijn er intensieve contacten met werkgevers. Samen met een werkgever is bijvoorbeeld een project voor zij-instromers opgezet. Daarnaast zijn er heel regelmatig bedrijfsbezoeken, speedmeets en rondleidingen bij werkgevers. Hierdoor krijgen inwoners een beeld van de verschillende branches. Dit resulteert weer in proefplaatsingen en stage -en scholingsplekken. Hierdoor krijgen inwoners de kans om zich verder te ontwikkelen richting betaald werk.

Banenafspraak en beschut werk

Bijna de helft aantal plaatsingen tot en met het derde kwartaal zijn inwoners met een indicatie banenafspraak of beschut werk. Team banenafspraak heeft nauwe contacten met scholen (VSO en pro-onderwijs). Hierdoor vindt een soepele overgang van school naar werk plaats. Het grootste deel van inwoners die met een banenafspraak of in beschut werk geplaatst worden zijn niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers). Door deze groep inwoners aan (aangepast) werk te helpen voorkomen we dat zij op een later moment alsnog aanspraak moeten maken op een bijstandsuitkering.